

Bälinge nya skola, Uppsala

BARNKONSEKVENSPANALYS

2025-06-17

Rasmus Siimes, arkitekt MSA

LLP arkitektkontor AB

Innehåll

Inledning	3
Styrande dokument	4
Lagstiftning	4
Områdesbeskrivning	5
Bälinge skola	6
Analys av befintlig skolgårdsmiljö Bälinge skola	7
Analys av förslag till ny skolbyggnad och idrottshall	8
Analys av förslag till ny skolgård	11
Elevdialog med elever i Bälinge skola	14
Dialog med pedagoger på Bälinge skola	24
Rekommendationer för projektets fortsättning	25

Bilaga 1: Enkäter från elevdialog årskurs 1-3

Bilaga 2: Enkäter från elevdialog årskurs 4-5

Bilaga 3: Anteckningar från dialog med pedagoger

Inledning

En barnkonsekvensanalys är ett verktyg för att tillgodose barns rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention i exempelvis stadsbyggnadsprojekt som berör barn. Analysen ska synliggöra barns perspektiv och ingå som del av ett beslutsunderlag. Barnkonsekvensanalyser ingår i en kommuns ordinarie arbete.

Denna barnkonsekvensanalys avser en ny grundskola på fastigheten Bälunge-Ekeby 1:3 vid Ekebykorset i Bälunge. Nuvarande skede gäller framtagande av underlag beskrivande placering och storlek för en ny skolbyggnad samt anslutning till intilliggande grönområden, gångstråk och vägnät. Underlagen ska ligga till grunden för en ny detaljplan för området Bälunge-Ekeby. Analysen omfattar ett ursprungligt förslag avseende en grundskola anpassad för 780 elever i årskurserna F-9 samt ett justerat förslag avseende en grundskola anpassad för 630 elever i årskurserna F-6.

Uppsala kommun Skolfastigheter AB har gett LLP arkitektkontor AB i uppdrag att genomföra en barnkonsekvensanalys för projektet. Analysen består av följande delar:

- analys av befintlig skolgårdsmiljö på Bälunge skola samt närområdet runt skolan
- analys av förslag på plats för ny skolbyggnad och idrottshall
- elevdialog med elever på Bälunge skola
- dialog med pedagoger på Bälunge skola
- rekommendationer gällande fortsatt arbete med ny skolbyggnad och idrottshall.

Det underlag som använts i dialogerna beskriver det ursprungliga förslaget. Baserat på enkätfrågornas utformning bedöms dialogsvaren vara relevanta trots skillnaden mellan ursprungligt och justerat förslag (som främst gäller skolbyggnadens utformning), varför en dialog avseende det justerade förslaget inte bedömts vara nödvändig.

Styrande dokument

Följande styrdokument har av Uppsala kommun Skolfastigheter AB uppgetts som styrande för projektet och ingår därför i bedömningen av projektet ur ett barnperspektiv:

- Riktlinje för utemiljöns yta och kvalitet vid förskola och grundskola (Uppsala kommun, 2020)
- Riktlinje för utemiljöns yta och kvalitet vid förskola och grundskola, fördjupning (Uppsala kommun, 2020)
- Arkitektur Uppsala, arkitekturpolicy (Uppsala Kommun, 2017)
- Riktlinje för arkitektur och gestaltungsfrågor (Uppsala kommun, 2016)
- Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande (Uppsala kommun, 2022)
- Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (Uppsala kommun, 2016)
- Funktionsprogram stor idrottshall (Uppsala kommun, 2023)
- Tillgänglighet och användbarhet entréer (Uppsala kommun, odaterad)

Lagstiftning

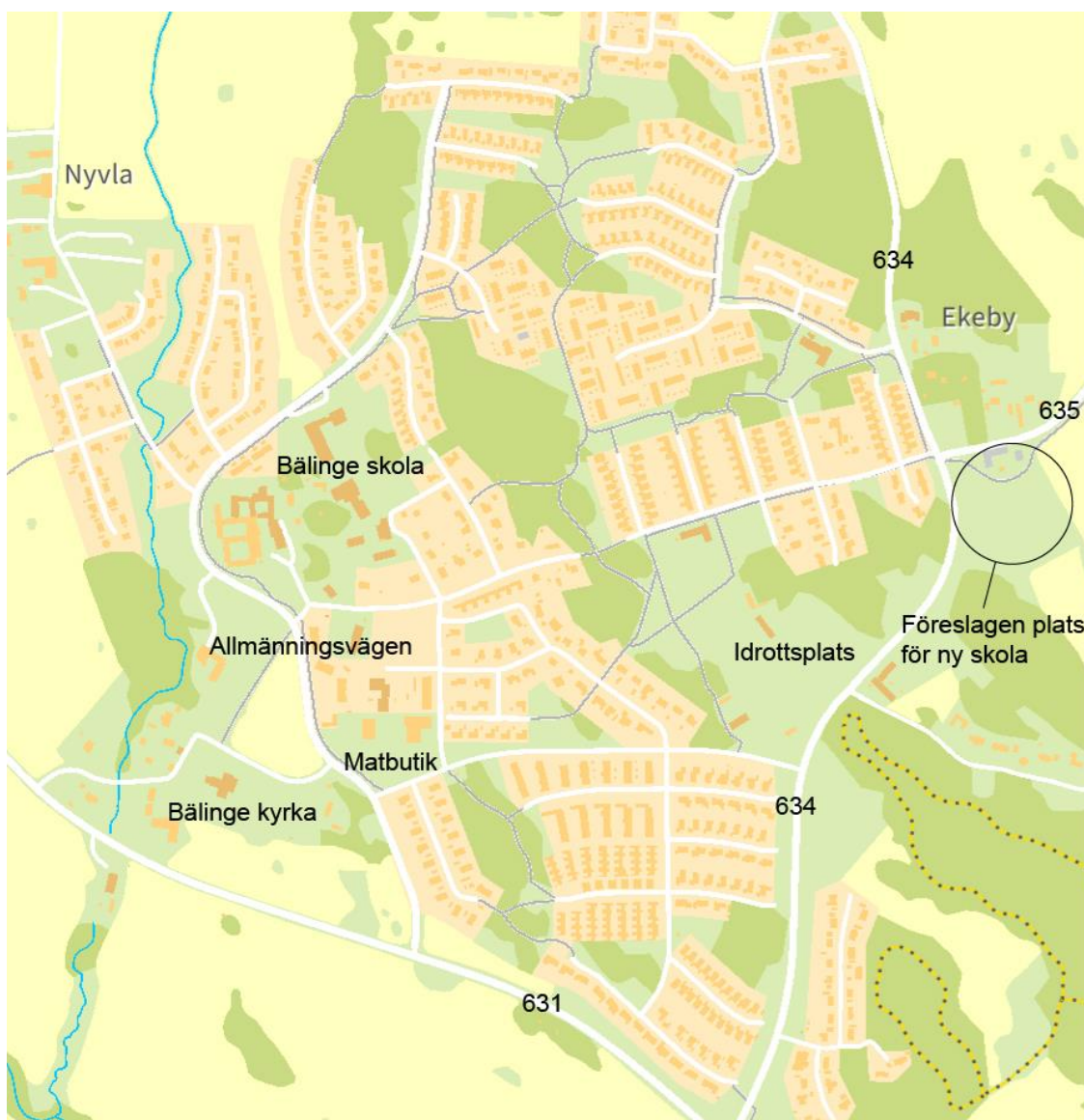
Styrande lagstiftning för projektet är Barnkonventionen och Plan- och bygglagen (PBL).

Barnkonventionen är svensk lag sedan 1 januari 2020 och innebär att barns rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. PBL innebär att planläggning av mark bl.a. ska främja en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer (kap. 1 §1) samt att krav på tillgänglighet, friyta för lek, angöring m.m. uppfylls (kap. 8 §9).

Områdesbeskrivning

Bälinge är en tätort med ca 2 600 innevånare 15 km nordväst om Uppsala. Bebyggelsen präglas av småskalig bebyggelse med en stor andel enfamiljshus från perioden 1970-1978 samt mindre inslag av låga flerfamiljsbyggnader. Orten begränsas av länsvägarna 631 i söder och 634 i öster samt jordbruksmark i norr. I området finns två större huvudvägar, Allmäningsvägen och Kyrkstigen, med busstrafik och anslutningar till ortens delområden. Bälings nordvästra områden nås från länsväg 634 i öster. Här finns även anslutning till länsväg 635 österut mot grannorten Lövstalöt.

Områdets centrum ligger i ortens västra del och utgörs främst av Bälinge skola, en matbutik, vårdcentral och Bälinge kyrka. Hastighetsbegränsningen i området varierar mellan 30-40 km/t utom på länsväg 631 där tillåten hastighet är 70 km/t.

Karta över Bälinge.

Framtida utveckling av Bälinge

Enligt pågående detaljplanerarbete planeras Bälinge växa österut i riktning mot Lövstalöt genom exploatering av fastigheten Bälinge-Ekeby 1:2 öster om Ekebykorset (korsningen länsväg 634 och 635). Förslaget omfattar nybyggnation av ca 200 bostäder, en förskola och tillkommande natur- och parkmiljöer. Den södra delen av utvecklingsområdet binds samman med det befintliga Bälinge genom det föreslagna skolområdet, som i och med den planerade utvecklingen får en betydligt mer central placering i orten.

Karta över Bälinge med plats för planerad, tillkommande bebyggelse enligt röd markering.

Bälinge skola

Bälinge skola har ca 450 elever i årskurserna F-5. Skolan ligger centralt i ortens centrum och är avskilt från fordonstrafik utom mot norr, där skolområdet ansluter till Allmäningsvägen. Här finns huvudentré, parkering, busshållplatser för både kollektivtrafik och skolskjuts samt plats för hämtning och lämning. Skolgården avgränsas mot Allmäningsvägen av en av skolbyggnaderna samt stängsel.

Skolan består av ett flertal byggnader från 1840- till 1990-tal i 1-2 våningar med lärosalar, idrott, slöjd, matsal m.m.

Bältinge skola.

Analys av befintlig skolgårdsmiljö Bältinge skola

Skolgårdens friyta är ca 30 500 m² (67 m²/elev) och består av utemiljöer av varierande karaktär, med olika inslag av naturområden. Då skolan består av ett flertal byggnader är utemiljön uppdelad i mindre enheter, separerade av de olika skolbyggnaderna. De olika gårdsrummen bidrar till en småskalig karaktär och används för att separera olika åldersgrupper från varandra, samtidigt som avskildheten för vissa av delarna också medför att överblickbarheten delvis blir mycket låg.

Skolgården består av en stor del karaktärsskapande naturmark med uppvuxna träd, hållmark och stenblock samt hårdgjord yta. En upprustning av gården pågår, med tillkommande lekutrustning och renovering av ytskikt.

På skolgården finns bl.a. markmålad lek, flera klätterställningar, fotbolls- och basketplaner, gagabollrindar, snurror, kompisgunga, pingisbord och en elevbemannad bod för utlån av rastleksaker.

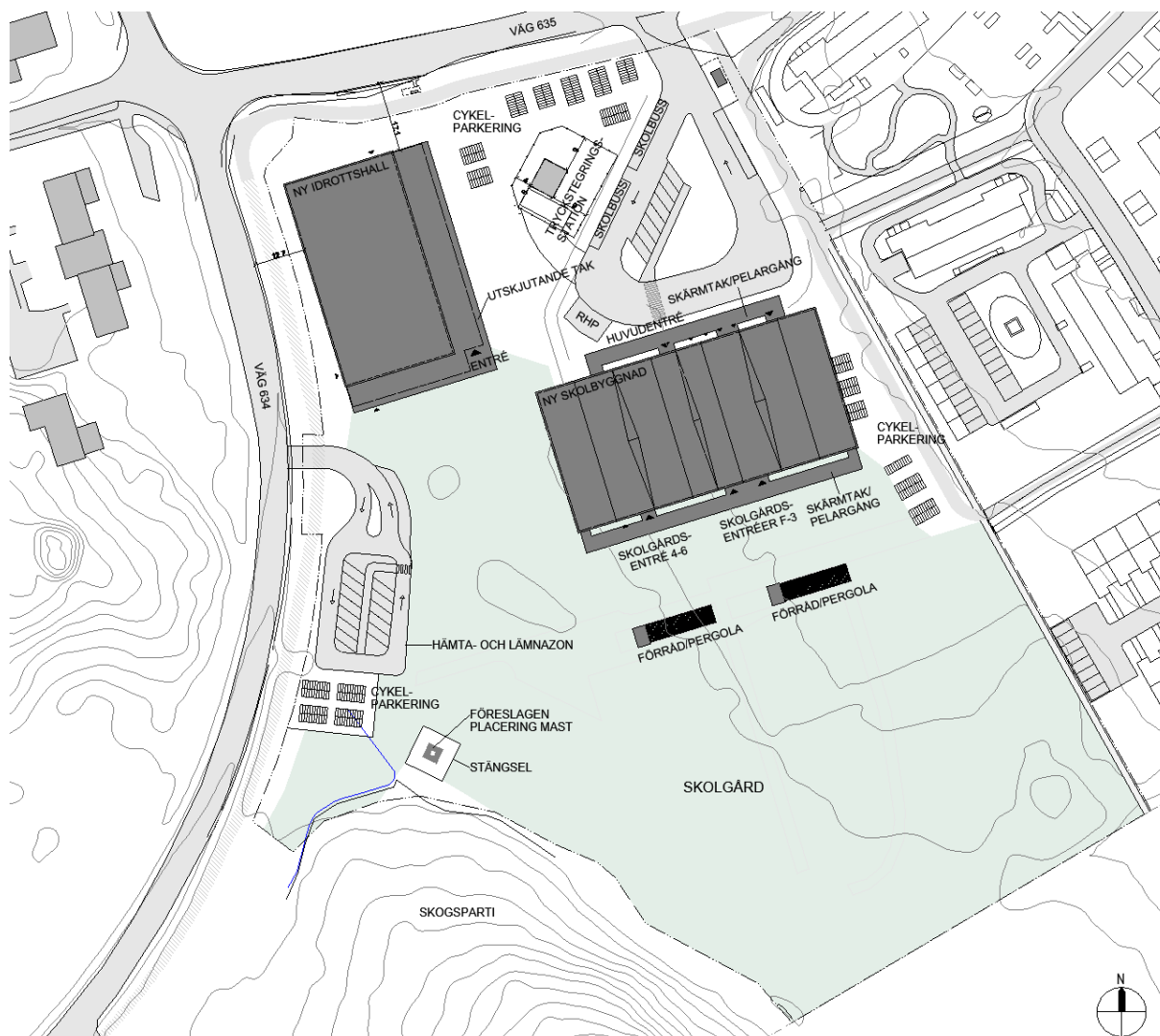
Vid platsbesök noteras att samtliga delar av skolgården används. I naturmarksdelarna utövas tagarleik och lek med naturmaterial och löst material, medan det på de hårdgjorda delarna är fokus på lek med boll, redskap och fast lekutrustning. Könsfördelningen är blandad för de flesta platser och aktiviteter, utom på fotbollsplanen som vid besöken enbart använts av pojkar.

Skolgården bedöms erbjuda en rymlig, god skolgårdsmiljö med stor variation, samtidigt som den låga överblickbarheten för vissa av delarna även bedöms kunna medföra viss otrygghet ur elevperspektiv.

Analys av förslag till ny skolbyggnad och idrottshall

Den föreslagna platsen för den nya skolbyggnaden och idrottshallen ligger vid Ekebykorset i Bälinges östra utkant, i korsningen mellan länsväg 634 och 635. På platsen finns idag en grusfotbollsplan i dåligt skick, ett par äldre förrådsbyggnader och en tryckstegringsstation tillhörande Uppsala Vatten och Avfall AB. Enligt förslaget rivs förrådsbyggnaderna medan tryckstegringsstationen behålls. Runt stationen finns ett säkerhetsavstånd inom vilket byggnader inte får uppföras.

Öster om den föreslagna platsen för ny skolbyggnad och idrottshall planeras det för relativt småskalig bostadsbebyggelse i form av enfamiljshus och ett mindre antal flerfamiljshus. Den tillkommande bostadsbebyggelsen innebär att den nya skolan på sikt får en mer central placering i Bälinge, vilken bedöms vara positivt ur elevsynpunkt. Den tillkommande bebyggelsen bedöms inte ha någon negativ påverkan på skolmiljön eller eleverna, utan tvärt om kunna bidra till en aktivering av området runt skolan. Baserat på omfattningen av bostäder bedöms en framtida byggperiod kunna genomföras utan större störningar på skolverksamheten.

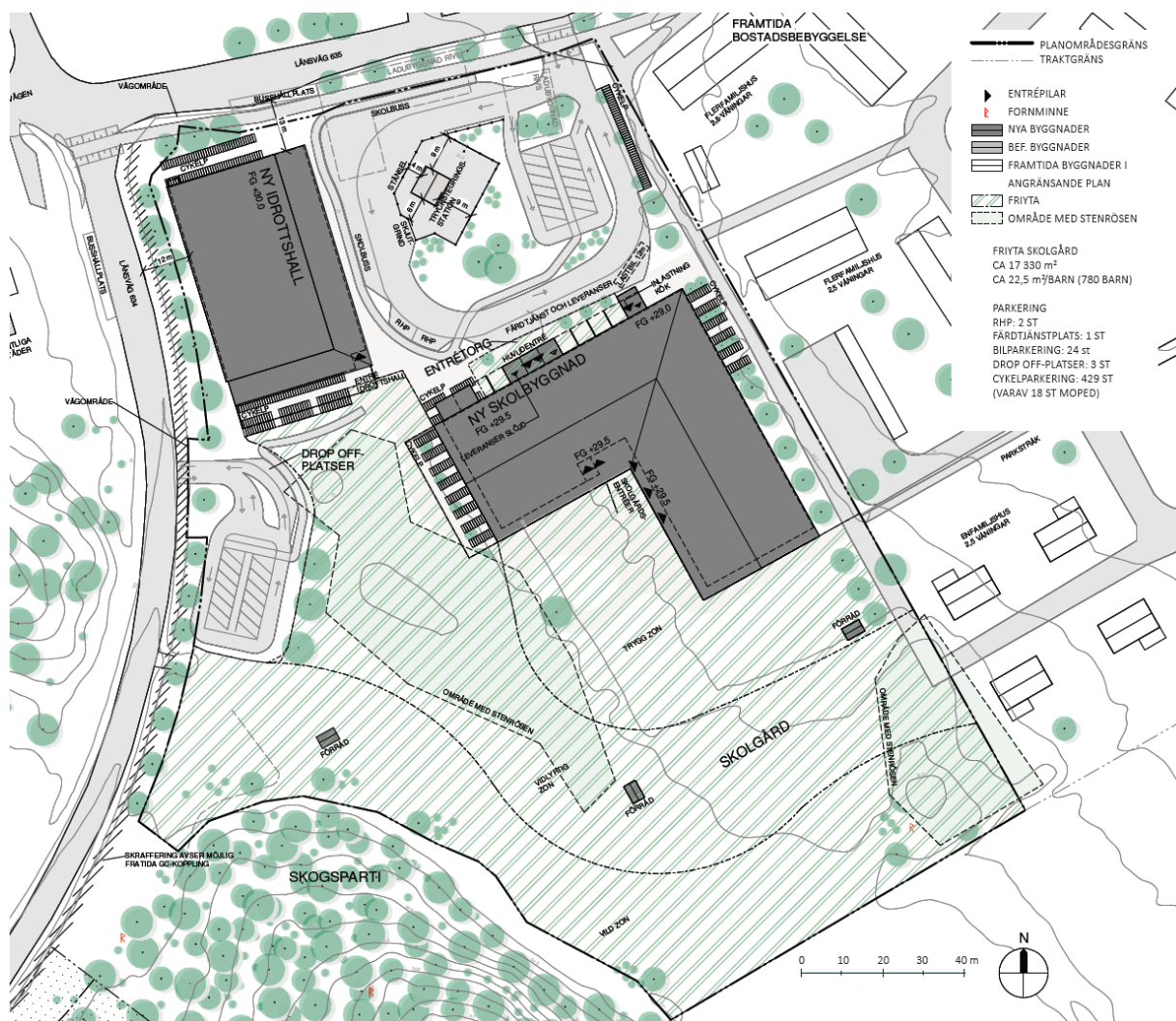

Justerat förslag till ny skola och idrottshall, med planerad bostadsbebyggelse till höger i bild.

Förslaget består av en skolbyggnad med byggnadsarea om ca 2 940 m² (3 435 m² enligt ursprungligt förslag) och en fullstor idrottshall med en byggnadsarea om ca 1 975 m².

Den föreslagna skolbyggnaden är rektangulär, har tre våningsplan och plats för 630 elever i årskurserna F-6. Byggnaden är placerad söder om länsväg 635, med en angöringszon mellan skolbyggnaden och länsvägen. I angöringszonens mitt finns tryckstegingsstationen inklusive säkerhetsavstånd. I direkt anslutning till angöringszonen finns skolans huvudentré, parkering för rörelsehindrade samt plats för skol- och spelarbussar samt leveranser. Genom att tyngre trafik till och från skolan angör skolområdet vid angöringszonen norr om skolbyggnaden är denna trafik tydligt avskild från skolgården, vilket bedöms som positivt ur trafiksäkerhetssynpunkt för eleverna.

Avståndet mellan parkering för rörelsehindrade och huvudentrén uppfyller BBR-kravet på 25 m utomhussträcka. Uppsala kommuns riktlinje att även gårdsentréer ska placeras inom 25 meter utomhussträcka från parkering för rörelsehindrade med invändig förflyttning borträknad uppfylls genom att samtliga skolgårdsentréer är invändigt nåbara från huvudentrén via ett invändigt entrétorg.

Föreslaget skolområde med angränsningszon norr om skolbyggnaden (skolbyggnad enligt ursprungligt förslag).

Mot skolgården föreslås byggnaden ha årskursseparerade gårdssentréer genom vilka eleverna har direkt tillgång till skolgårdens friytor. Respektive gårdssentré för årskurs F-3 delas av två årskurser medan de tre årskurserna 4-6 delar på en gårdssentré. Då det justerade planförslaget inte omfattar årskurs 7-9 har gårdssentrén för dessa årskurser utgått i det justerade förslaget. Entréernas lägen

bedöms ge eleverna en avskärmad och säker skolgårdsmiljö i förhållande till länsvägarna, i enlighet med styrdokumentet *Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande*.

Skolbyggnaden bedöms kunna ge eleverna lokaler med tillfredställande ljusförhållande samt god utblickbarhet, under förutsättning att eventuella solvärmelaster hanteras på ett sådant sätt att ljusförhållanden och utblickbarhet inte påverkas i för stor utsträckning.

Idrottshallen består av en högdal och en lägre del med omklädningsrum m.m. och föreslås placeras nordväst om skolbyggnaden, i direkt anslutning till både skolgård och angöringszon. Placeringen bidrar till att skärma av skolgården från körslangan och länsvägarna 634 och 635 samtidigt som idrottshallen har direkt koppling till skolgården. Detta bedöms vara positivt ur elevperspektiv, särskilt som hallens placering bidrar till ett tydligt definierat och avgränsat skolgårdsrum, avgränsar entrétorget och angöringszonen vid huvudentrén samt utgör ett skydd mot buller från länsvägarna.

Mellan skolgårdens sydvästra del och skogsområdet söder om skolgården planeras enligt det justerade förslaget för en ca 45 m hög mast.

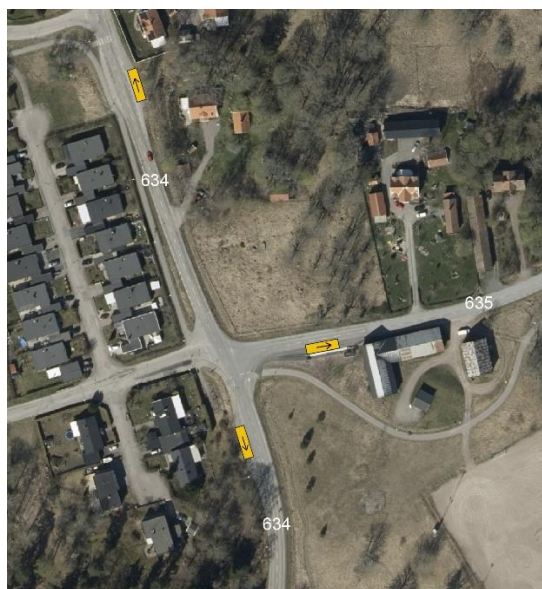
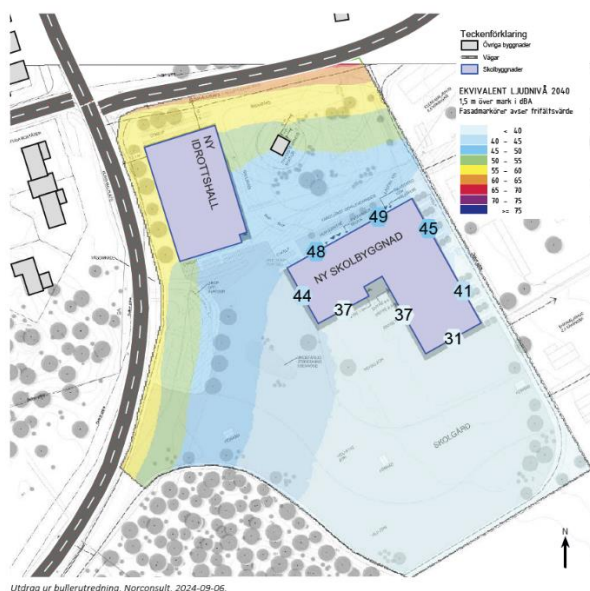

Bild från bullerutredning (skolbyggnad enligt ursprungligt förslag). Befintliga busshållplatser vid skolområdet.

Analys av lokalisering

Föreslagen plats för skolområdet ligger i utkanten av nuvarande Bälinge, men i och med den tillkommande bebyggelsen öster om skolområdet kommer skolområdets placering bli mer central. Skolgården kommer kunna utgöra en viktig del av kopplingen mellan centrala Bälinge och den nya bostadsbebyggelsen och även kunna bidra med multifunktionell rekreativsyta för boende i hela Bälinge. Inom den nya bostadsbebyggelsen finns parkmark i nära anslutning till det nya skolområdet samtidigt som det direkt söder om skolgården finns ett skogsområde som bidrar med naturkaraktär, lekmöjligheter och möjlighet till viss utomhuspedagogisk verksamhet. Utveckling och tillgängliggörande av skogsområdet ingår inte i förslaget till nytt skolområde och ny bostadsbebyggelse.

Baserat på ovanstående bedöms det föreslagna skolområdet uppfylla lokaliseringskraven i Uppsala kommuns styrdokument *Riktlinje för utemiljöns yta och kvalitet vid förskola och skola*.

Föreslagen placering av det nya skolområdet medför ur elevsynpunkt flera stora förändringar jämfört med elevernas befintliga skolområde. Förändringarna gäller främst att:

- det inbäddade läget i anslutning till centrum ersätts av ett mer öppet läget vid länsvägarna
- de mindre, uppdelade skolbyggnaderna ersätts av två större enheter
- den befintliga skolgårdens karaktär med mindre gårdsrum ersätts av en stor, öppen skolgård.

Dessa förändringar bedöms i sig inte vara negativa ur elevsynpunkt, särskilt som den föreslagna platsen erbjuder andra kvaliteter, som till exempel närhet till skog. Vidare kommer den föreslagna skolgården erbjuda bra överblickbarhet, vilket bedöms öka elevernas trygghet. Skolbyggnaden innehåller även en fritidsklubb för elever i åkurs 4-6, vilket bedöms vara en förbättring i jämförelse med nuvarande Bälings skola som saknar fritidsklubb i anslutning till skolan.

Trafiksituationen vid platsen består av de korsande länsvägarna 634 och 635. Båda vägarna är i dag hastighetsbegränsade till 40 km/t vid den aktuella platsen. Längs länsväg 635 i riktning österut mot Lövstalöt finns en gång- och cykelväg med start i korsningen mellan de två länsvägarna. Längs länsväg 634 söderut saknas gång- och cykelväg, medan det från Ekebykorset och ett kvarter norrut finns en gång- och cykelväg på västra sidan om länsväg 634. Det finns tre busshållplatser i området (länsväg 634 söderut och norrut samt länsväg 635 österut), samtliga utformade som fickhållplatser.

Den föreslagna placeringen medför att korsningen mellan länsväg 634 och 635 blir en ny knutpunkt för elever som tar sig till fots eller med cykel från Bälings centrala delar till skolan. Ur elevperspektiv är det viktigt att korsningen utformas till en säker plats, där länsväg 634 kan passeras på ett så säkert sätt som möjligt. Detta gäller i synnerhet då det kommer förekomma omfattande busstrafik längs länsväg 634 och i skolområdet, inklusive svängande bussar i korsningen. Länsväg 634 från korsningen och söderut fram till länsväg 631 bedöms bli en viktig väg för elever som färdas till fots eller på cykel mellan skolan och Bälings södra delar. Sträckan saknar idag gång- och cykelväg. Skolområdets koppling till den kommande bostadsbebyggelsen öster om skolområdet består enligt förslaget av gång- och cykelvägar samt mindre lokalgator och bedöms vara säkert ut elevperspektiv.

Enligt förslaget placeras en större hämta- och lämnazon väster om skolgården, med infart från länsväg 634. Placeringen innebär att eleverna från hämta- och lämnazonen på ett enkelt och skyddat sätt kan nå skolans huvudentré, skolgård och skolgårdsentréer samt entré till idrottshallen.

Den föreslagna placeringen av skolan och idrottshallen kommer avlasta Bälings centrala delar från skolbusstrafik, vilket bedöms vara positivt ur trafiksäkerhetssynpunkt för elever som rör sig i dessa delar av området.

Analys av förslag till ny skolgård

Skolgården har i det justerade planförslaget en friyta på ca 17 695 m² (jämfört med ca 17 075 m² enligt det ursprungliga planförslaget) och är öppen och lätt överblickbar, vilket bedöms vara positivt för eleverna ur trygghetssynpunkt. Den solstudie som utförs påvisar att det södervända läget möjliggör att eleverna får en skolgård med goda solförutsättningar, i överensstämmelse med både Boverkets rekommendationer och kommunens riktlinjer för skolutemiljöer (styrdokument *Riktlinje för utemiljöns yta och kvalitet vid förskola och grundskola*).

Det skogsområde som gränsar mot skolgårdens sydvästra del kommer kunna ge viss skugga på skolgårdens södra och västra del, medan norra delen av skolgården kommer behöva förses med olika typer av solskydd för att eleverna ska ha tillgång till tillfredställande skuggförhållanden även i denna del. En större andel av skolgårdens solskydd ska enligt kommunens riktlinjer åstadkommas genom grönska, vilket behöver beaktas när skolgården detaljutföras. Det gäller särskilt inom den trygga zonen, där yngre elever vistas och stillasittande lek förekommer i högre utsträckning. Enligt det justerade planförslaget utförs skolbyggnaden med en pelargång längs byggnadens fasad mot

skolgården, vilket ger både sol- och regnskydd i området runt gårdsentréerna. Detta bedöms vara särskilt positivt för eleverna i de lägre årskurserna, då det väderskyddade området ligger i direkt anslutning till skolgårdens trygga zon, där framför allt yngre elever vistas.

Det justerade förslaget innehåller även två större pergolor som kommer ge ytterligare väderskydd.

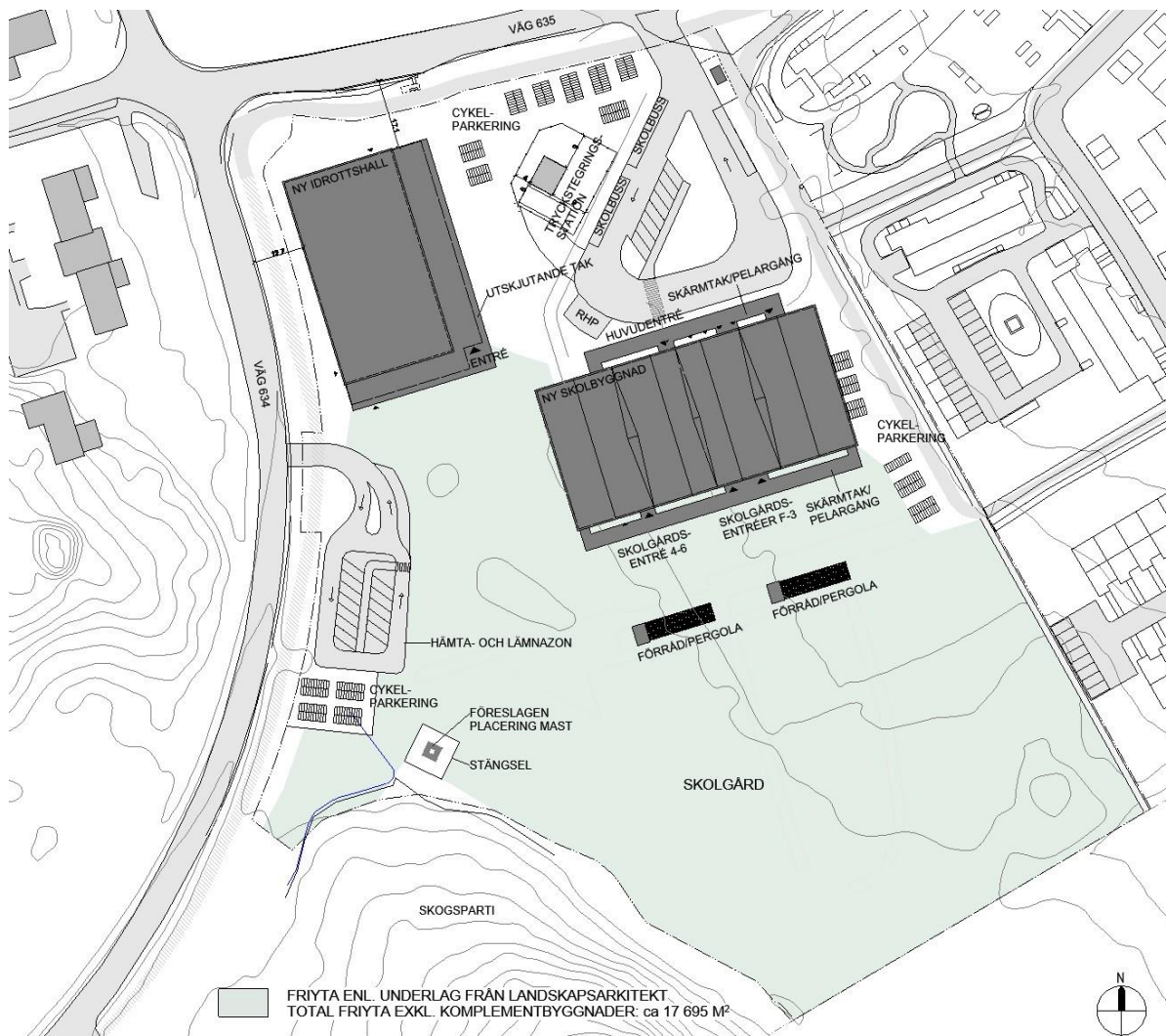

Skolgårdens zoner (skolbyggnad enligt ursprungligt förslag).

Föreslagen skolgård motsvarar en friyta om ca 28 m²/elev vid 630 elever (att jämföra med ca 22 m²/elev i det ursprungliga förslaget) och uppfyller därmed i stort sett både Boverkets och Uppsala kommuns rekommendationer på 30 m²/elev. Skolgården uppfyller även Uppsala kommuns krav som säger att en skolgård med friyta på 15 000 m² är acceptabel oavsett elevantal. Skogsområdet söder om skolgården inräknas inte i skolgårdens friyta (särskilt som skogsområdets framtida användning inte är reglerat i detaljplan) men bedöms kunna användas som ett komplement till skolgården och därmed vara en tillgång för eleverna.

Enligt Boverket kan det på skolgårdar som har en friyta som är mindre än 25 m²/elev vara svårt att få vegetation och naturliga markmaterial att klara sig. I och med det justerade planförslagets friyta bedöms skolgården kunna utföras med en större mängd naturliga markmaterial och därmed uppfylla Uppsala kommuns riktlinjer gällande naturkaraktär bättre än det ursprungliga planförslaget.

Den föreslagna masten i anslutning till skolgårdens sydvästra del bedöms utgöra ett mycket negativt inslag i skolgårdsmiljön, varför annan placering av masten bör utredas. Om masten placeras så att den blir tydligt synlig från skolgården bör stor omsorg läggas på mastens utformning och gestaltning, t.ex. kan färgsättning och lekfull, konstnärlig utsmyckning övervägas.

Skolgårdens friyta enligt justerat förslag.

Elevdialog med elever i Bälinge skola

För att få in barns perspektiv har en elevdialog hållits med elever på Bälinge skola. Syftet med elevdialogen har varit att kartlägga elevernas syn på sin befintliga skol- och områdesmiljö, ta del av elevernas idéer gällande skolgårdsmiljöer samt undersöka elevernas bild av området där den nya skolan planeras ligga. Elevernas svar har, där så bedömts lämpligt, bidragit till de rekommendationer för fortsatt arbete som ingår i denna barnkonsekvensanalys.

Elevdialogen genomfördes i form av en enkät besvarad av skolans elevråd, bestående av 15 representanter från årkurs 1-5. I redogörelsen av elevernas svar redovisas svaren efter frekvens, med vanligast förekommande svar först. Enkät svar som inte kunnat tolkas eller handlar om sådant som inte bedömts ingå i arbetet med barnkonsekvensanalysen redovisas inte i denna sammanställning (se bilaga för fullständiga enkät svar).

Elevdialogen genomfördes i samband med att det ursprungliga planförslaget togs fram, vilket innebär att skolbyggnaden i enkäten redovisats med en annan byggnadsvolym än det justerade förslaget. Baserat på enkätfrågornas utformning bedöms elevernas svar vara relevanta trots skillnaden i byggnadsvolym.

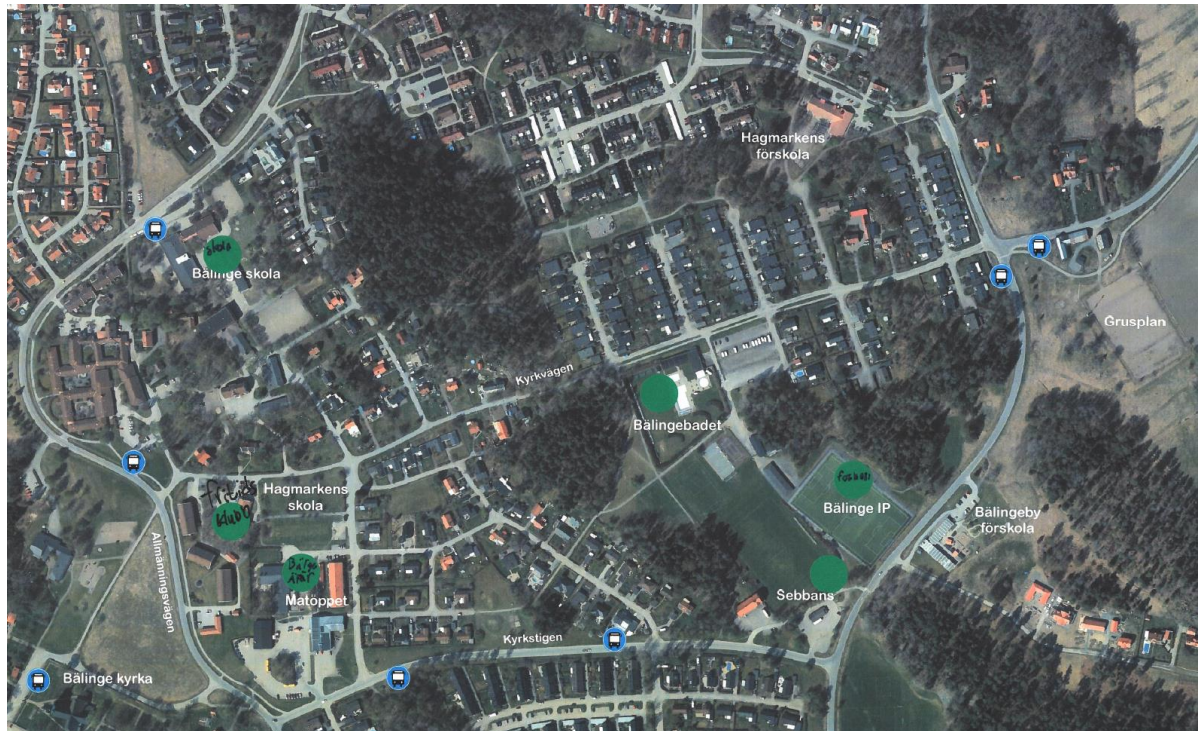
Eleverna har fått besvara frågor gällande följande:

- Favoritplatser i området
- Platser i området som undviks eller känns otrygga
- Det bästa med Bälinge skola
- Hur Bälinge skola kan bli bättre
- Hur eleverna tar sig till och från skolan (färdmedel)
- Vilken väg eleverna tar till och från skolan
- Favoritaktiviteter och favoritplatser på skolgården
- Aktiviteter och platser på skolgården som undviks eller känns otrygga
- Bra platser i området där den nya skolan planeras ligga
- Platser i området där den nya skolan planeras ligga som undviks
- Vilken väg eleverna skulle ta sig till den nya skolan
- Fritt önskemål för en ny skola.

Elevernas syn på närområdet

Elevdialogen pekar ut särskilt ut följande platser i närområdet som positiva:

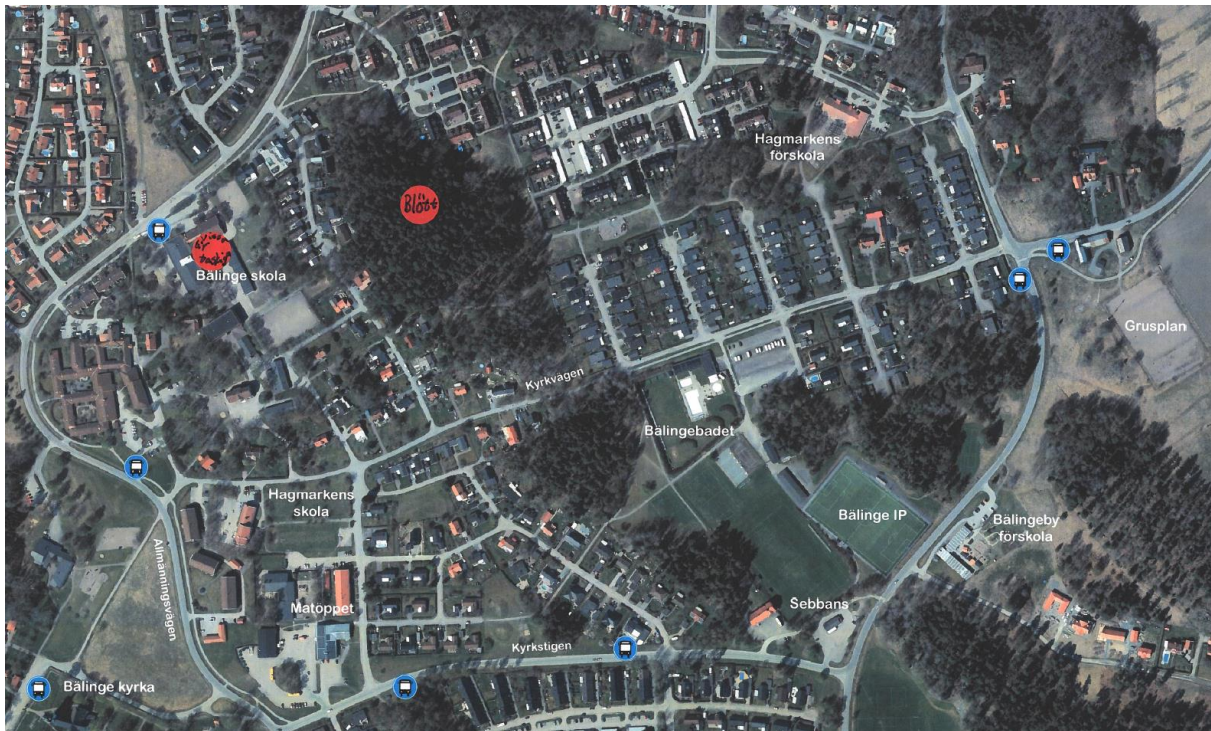
- Bälinge skola
- Bälingebadet
- Bälinge IP
- Sebbans grill- och pizzarestaurang
- Matöppet
- Områdets förskolor
- Bälinge kyrka
- Bälinge fritidsklubb.

Exempel på svar från elev.

När det gäller platser eleverna undviker eller tycker känns otrygga saknas tydlig trend i elevernas svar. Utifrån det muntliga resonemang som eleverna förde under enkäten bedöms eleverna ändå uppleva närområdet som mycket tryggt. Följande platser markerades främst:

- Bälunge skola. De elever som motiverat sina svar anger "Vissa är taskiga" och "Jobbigt".
- Skogsområden. En elev har motiverat sin markering med "Blött".
- Centrumområdet runt Matöppet och Kyrkstigen. En elev har motiverat sin markering med "Eparaggare".

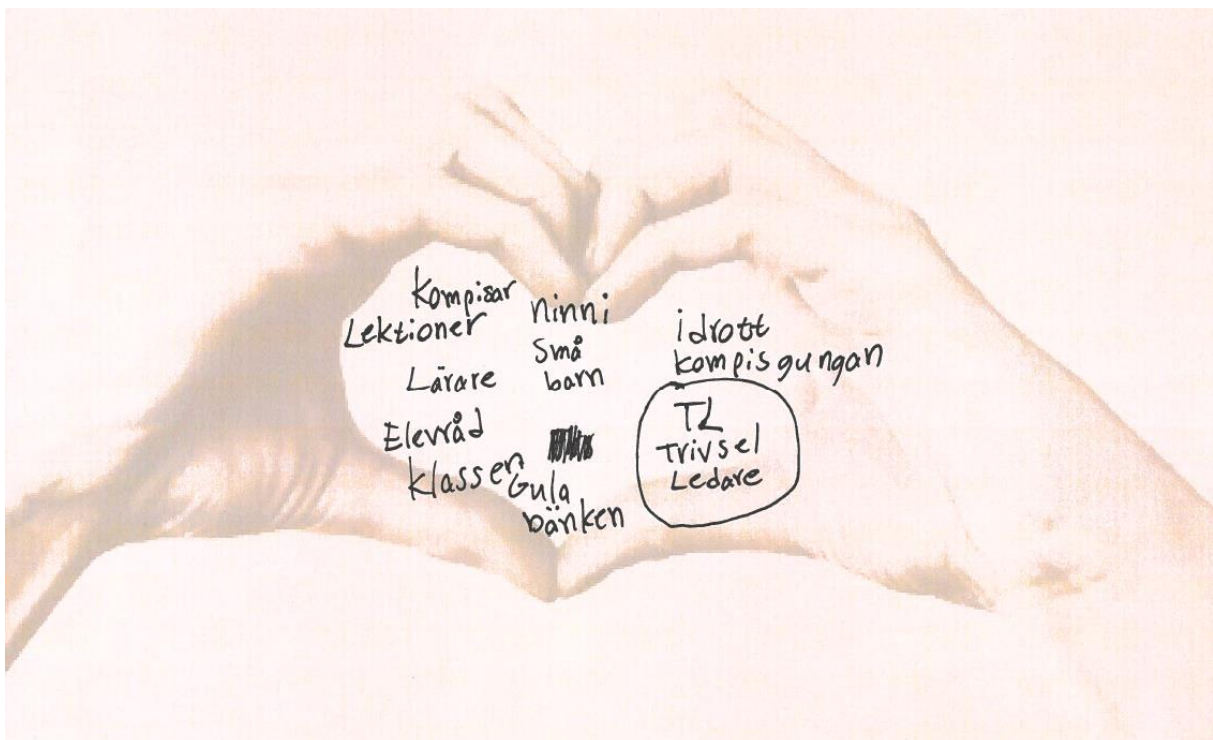
Exempel på svar från elev.

Det bästa med Bälinge skola

Enligt elevernas svar är följande det bästa med Bälinge skola:

- Rast
- Bild
- Kompisar
- Trä- och textilslöjd
- Idrott
- Matte
- Trivselledare
- Läsa
- Fotboll
- Leka
- Lära sig saker/ha lektion.

Utöver detta nämns även t.ex. elevråd, king, gagaboll, personalen, gula bänken, klätterställningar m.m.

Exempel på svar från elev.

Hur kan Bälinge skola bli bättre?

Enligt elevernas svar kan Bälinge skola förbättras på följande sätt:

- Större klätterställning
- Klätternät
- Gungor/kompisgunga
- Mer datoranvändning
- Linbana
- Klättervägg
- Godare mat.

Utöver detta nämns även t.ex. rutschkana, fräschare toaletter och större skolgård.

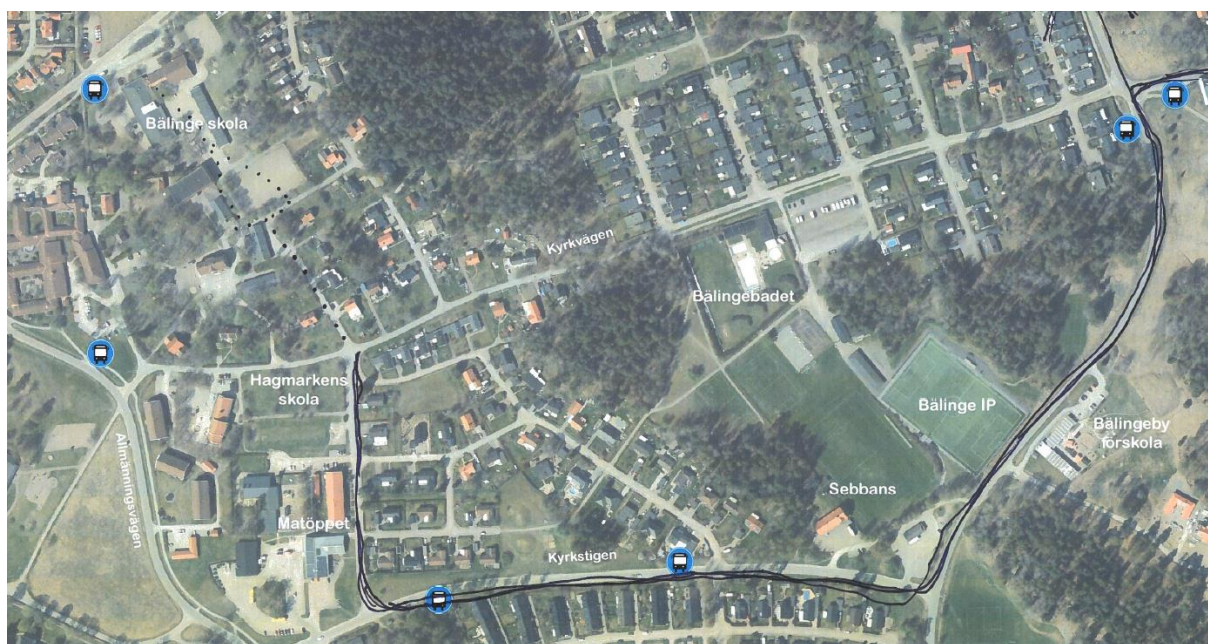
Hur tar sig eleverna till Bälinge skola?

Enligt elevernas svar tar de sig till skolan med följande färdssätt:

- Bil
- Buss eller går
- Cyklar

Vilken väg tar eleverna till och från Bälinge skola?

Enligt elevernas kartmarkeringar kommer en flertalet av deltagarna till skolan via länsväg 634/635 öster om Bälinge och den centrala huvudgatan Kyrkstigen. Andra färdvägar som anges är kortare sträckor inom Bälinge samt färdväg via Allmänningssvägen och länsväg 631.

Exempel på svar från elev.

Vilka är elevernas favoritaktiviteter och -platser på skolgården?

Elevernas markeringar är främst koncentrerade till lekutrustning på skolgården:

- Markmålade aktiviteter (king m.m.)
- Pingisbordet
- Klätterställningar
- Löparbanan

Gällande platser har eleverna främst markerat följande:

- Grusplanerna
- Gula bänken/kompisbänken
- Dungen öster om paviljongbyggnaden.

Utöver detta har eleverna även markerat t.ex. snurror, basketplanen, kompisgungan m.m.

Exempel på svar från elev.

Finns det aktiviteter och platser på skolgården som eleverna undviker eller upplever som otrygga?

Enligt elevernas svar finns följande aktiviteter och platser på skolgården som eleverna undviker eller upplever som otrygga:

- Platser där äldre elever hänger
- Omklädningsbyggnaden
- Grusplanerna.

Exempel på svar från elev.

Finns det platser i området där nya skolan planeras ligga som eleverna upplever som bra?

Enligt elevernas markeringar upplevs nedanstående platser i området där den nya skolan planeras ligga som bra:

- Bälinge IP
- Nya skolbyggnaden (svaren avser positiv upplevelse av en ny skola).
- Bälingeby förskola.

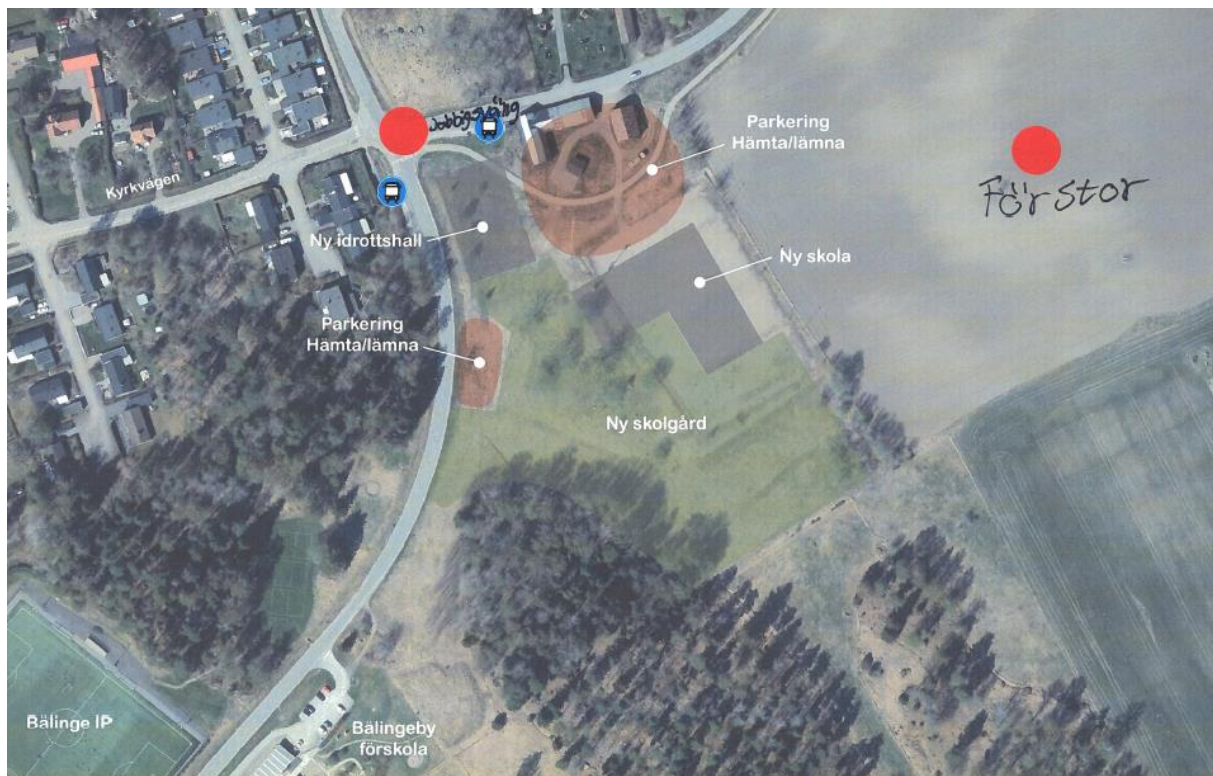

Exempel på svar från elev.

Finns det platser i området där nya skolan planeras ligga som eleverna undviker eller ogillar?

Eleverna har markerat få platser i området där den nya skolan planeras ligga som negativa. Flertalet av eleverna har inte markerat några platser. De markering som eleverna gjort gäller:

- Skogspartier söder och väster om planerade platsen för nya skolan
- Korsningen mellan länsväg 634 och 635
- Länsväg 634
- Åkermark öster om den planerade skolan ("För stort" och "åska" anges som några av orsakerna).

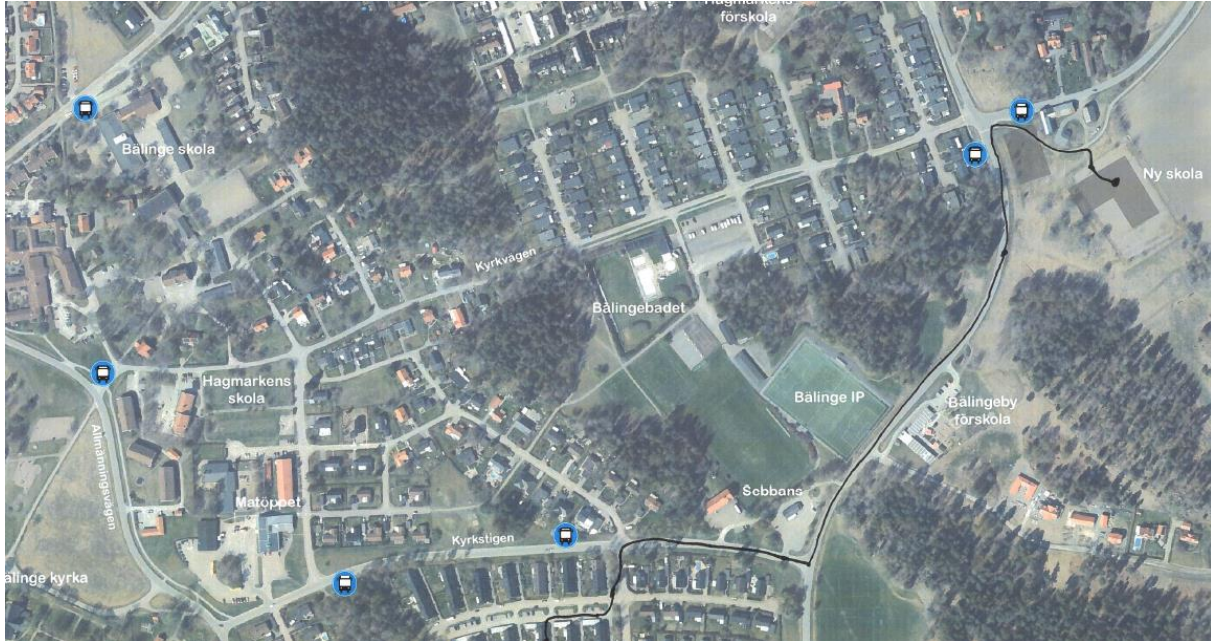

Exempel på svar från elev.

Vilka färdvägar till nya skolan skulle eleverna ta?

Enligt elevernas kartmarkeringar skulle eleverna färdas till och från den planerade skolan med följande färdvägar:

- Länsväg 635
- Länsväg 631 tillsammans med 634
- Kyrkstigen tillsammans med länsväg 634
- Kyrkvägen.

Exempel på svar från elev.

Om eleverna fick önska något till en ny skola, vad skulle det vara?

Elevernas svar på vad de skulle önska till en ny skola, om de fick önska fritt:

- Rutschkana
- Stor och hög klätterställning
- Bod med mer saker (avser saker för utlån på skolgården)
- Klättervägg
- PS5
- Bad/pool/vattenrutschkana
- Gunga
- Studsmatta.

Sammanfattning och analys av elevdialog

Elevernas enkätsvar och muntliga berättelser tyder på att eleverna generellt sett är trygga både i Bältinge och Bältinge skola. Orsaker till att eleverna undviker en plats eller aktivitet är i första hand att denna väljs bort till förmån för annan aktivitet, inte att platsen eller aktiviteten i sig är otrygg. Detta gäller både platser i Bältinge och på skolgården. De förbättringsförslag eleverna framför för skolan gäller främst lekutrustning på skolgården, där eleverna efterlyser mer lekutrustning samt större (åldersanpassad) lekutrustning, till exempel större klätterställningar.

Eleverna som deltagit i enkäten tar sig i huvudsak skolan med bil, buss eller till fots. Många bor utanför Bältinge och reser via länsvägarna till och från skolan.

Baserat på elevdialogen är eleverna positiva till och nyfikna på den föreslagna skolan och idrottshallen, även om eleverna ger uttryck för att processen tagit för lång tid. Inga negativa åsikter har uttryckts kring den föreslagna placeringen, varken som befintlig plats eller som plats för ett nytt skolområde. Enligt elevernas svar och berättelser från elevdialogen nyttjar de inte området, varför ett ianspråkstagande av platsen inte bedöms vara negativt ut elevsynpunkt.

Bältinge IP bedöms från enkätsvaren vara en för eleverna viktig målpunkt i området runt nya skolan. I övrigt har deltagarna generellt liten koppling till området och uppger varken positiva eller negativa platser eller aktiviteter för området.

Merparten av enkärdeltagarna uppger att deras färdväg till och från den planerade skolbyggnaden skulle gå via länsvägarna i utkanten av Bältinge.

Dialog med pedagoger på Bältinge skola

Ett dialogmöte har hållits med fyra pedagoger från Bältinge skola. Dialogmötet genomfördes i samband med att det ursprungliga planförslaget togs fram, vilket innebär att skolbyggnaden i de underlag som pedagogerna tagit del av redovisats med ett större elevantal, fler årskurser och en annan byggnadsvolym än det justerade förslaget. I det justerade förslaget är flera av pedagogernas önskemål och förslag hanterade, se avsnitt *Rekommendationer för projektets fortsättning*.

Pedagogerna är positiva till möjligheten att få en skolbyggnad som är mer ändamålsmässig än delar av Bältinge skola. Den föreslagna platsens närhet till skogsdungen söder om skolgården upplevs som mycket positiv och pedagogerna ser möjligheter att använda skogen som en förlängning av skolgården att använda för lek men även undervisning ("skogsskola"). För att elever ska ha tillgång till lugna arbetsmiljöer önskar pedagogerna fler grupperum än vad delar av Bältinge skola har idag, helst ett per helgruppsrum i likhet med förslaget. Då många av pedagogerna åker bil till arbetet påtalar man behovet av en tillräckligt stor personalparkering.

En av de viktigaste aspekterna för elevtryggheten ur pedagogernas synpunkt är elevflödena, då gemensamma eller korsande flöden bedöms bidra till stor osäkerhet bland eleverna. Av den anledningen ser pedagogerna gärna så uppdelade flödena som möjligt, som t.ex. årskursseparerade gårdsentréer. Gårdsytan vid gårdsentréerna anser pedagogerna vara för liten i det ursprungliga förslaget, då en stor del av skolans elever kommer samlas på ytan utan pedagognärvaro i samband med skoldagens början. Pedagogerna anser därför att skolgårdsentréerna bör ligga mer skilda från varandra, för att elevflödena ska separeras i så stor utsträckning som möjligt.

Skolgården bör enligt pedagogerna vara uppdelad så att yngre elever separeras från äldre, då närhet till äldre elever bedöms kunna skapa otrygghet bland de yngre eleverna. Då eleverna enligt pedagogerna uppskattar den upprustning som gjort av skolgården på Bältinge skola mycket ser man gärna att en ny skolgård förses med liknande lekutrustning, som markmålade lekaktiviteter,

pingisbord, gagabollrinkar och fotbolls- och basketplaner. Utifrån hur populärt konstgräset på Bälänge IP är bedömer pedagogerna att en konstgräsplan skulle vara mycket attraktiv ur elevsynpunkt.

För att hantera regniga dagar önskar pedagogerna skolgårdsytor med tak, under vilka eleverna kan vistas vid regn.

Pedagogerna uttrycker oro kring elevernas trafiksäkerhet vid den föreslagna platsen, särskilt när det gäller den tyngre trafiken som t.ex. skolbussarna. Oron gäller främst passagen från Kyrkvägen (över länsväg 634), avsaknaden av gång- och cykelväg längs länsväg 634 och hur eleverna ska kunna ta sig till Bälänge IP på ett säkert sätt, då detta är en mycket populär målpunkt för eleverna. För passagen över länsvägen 634 framför pedagogerna önskemål om gångtunnel eller signalreglering.

Rekommendationer för projektets fortsättning

De tillfrågade eleverna är övervägande positiva till förslaget till ny skola och idrottshall. Elevernas syn på den föreslagna platsen är neutral, det finns inget i elevernas svar och redogörelser som tyder på att det finns någon otrygghetsaspekt som behöver hanteras särskilt när det gäller den föreslagna platsen. Enligt elevdialogen finns det inga viktiga målpunkter för eleverna i området, varför ianspråkstagandet av platsen inte bedöms vara negativt ur ett barn- och elevperspektiv.

Förslaget bedöms kunna ge eleverna en lättillgänglig men ändå trygg skolmiljö. Ur elevsynpunkt bedöms det som positivt att eleverna kan få en sammanhållen skolgång från förskoleklass till årskurs 6 och därmed slippa resor till andra orter i årskurs 6.

Beaktande av rekommendationer och elevers och pedagogers återkoppling i denna barnkonsekvensanalys samt dialog med skolverksamheten under projektets fortsatta arbete bedöms utgöra en viktig del under projektets genomförande.

Rekommendationer för ny skolbyggnad och idrottshall

Byggnadernas huvudentréer bör utformas så att de är lätt avläsbara, identitetsskapande och upplevs som trygga och positiva målpunkter av eleverna. De bör skyltas tydligt och ha god exteriör och interiör belysning. Samtliga huvud- och skolgårdsentréer bör ur elevsynpunkt vara tillgängliga.

Enligt pedagogernas bedömning fanns det i det ursprungliga planförslaget en risk att skolgårdsentréerna kunde bli otrygga platser för eleverna då entréerna enligt förslaget låg relativt samlade i byggnaden och olika elevflöden skulle sammanstråla på skolgården i anslutning till dessa entréer. Pedagogerna önskade att skolgårdsentréerna skulle placeras på större avstånd från varandra samt att varje klass skulle ha en egen groventré. I det justerade planförslaget har årskurs 7-9 utgått, vilket bedöms kunna ge en väsentligt förbättrad elevflödessituation vid skolgårdsentréerna. Vidare har skolgårdsentrén för årskurs 4-6 placerats mer avskilt från skolgårdsentréerna för årskurs F-3, vilket bedöms separera elevflödena ytterligare. Under kommande projektering bör möjligheten att skapa årskursvisa skolgårdsentréer i enlighet med pedagogernas önskemål utredas.

Skolans helgruppsrum bör vara rymliga och ha liknande storlekar, då detta enligt pedagogernas bedömning bidrar till bättre arbetsro för eleverna och större flexibilitet, vilket även det bedöms vara positivt för eleverna. Till varje helgruppsrum bör det finnas ett mindre gruppum, i likhet med förslaget, då detta förbättrar möjligheterna till mer avskilt arbete för eleverna. Glasning av skolbyggnadens interiörer bör utformas i samråd med verksamheten, så att dessa kan utformas på det sätt som verksamheten bedömer ger störst trygghet i kombination med arbetsro för eleverna.

Byggnadernas kommunikationsutrymmen bör utformas så att eleverna både är synliga och har god överblick över lokalerna. Tydlig interiör skyltning bör användas, för trygghet och igenkänning hos

eleverna då de orienterar sig i byggnaderna. Fönsterbröstningar bör där så är möjligt utföras med en sådan höjd att eleverna lätt kan se ut, även de yngre, och skolans interiörer bör utformas så att eleverna får en god akustisk miljö. Byggnaderna bör förses med lämpliga system för elevsäkerhet, i samråd med verksamheten och enlighet med Uppsala kommuns styrdokument *Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete*.

Idrottshallen bör utformas enligt Uppsala kommuns riktlinje *Funktionsprogram för stor idrottshall*. För ökad trygghet för eleverna bör det i idrottshallen finnas möjlighet till könsneutral och/eller enskild omklädning. Duschrummens utformning bör göras i nära samråd med representanter från verksamheten och i enlighet med kommunens riktlinjer. Idrottshallens huvudentré bör ur elevsynpunkt utformas så att den väl synlig och lätt igenkännbar från skolgården.

Byggnaderna kan även användas som en form av läromedel. Exempelvis kan skolans fristående hisschakt utföras glasat så att hissmaskineriet syn och om tak förses med solcellsanläggning kan energin som genereras av dessa redovisas på en fasadskylt synlig för eleverna.

Rekommendationer för ny skolgård

Skolgården ska utformas enligt Uppsala kommuns styrdokument *Riktlinje för utemiljöns yta och kvalitet vid förskola och grundskola*. Föreslagen skolgårdsyta uppfyller Boverkets rekommendation gällande att skolgårdar bör ha minst 25 m² friyta/elev för att vegetation och naturliga markmaterial ska klara sig. Det justerade förslaget ger skolgården bra förutsättningar att kunna utföras med naturmaterial och minimerad användning av konstgjorda material, i enlighet med Uppsala kommuns riktlinjer gällande användande av naturmaterial på skolgårdar. För att skolgården ska bli så ändamålsmässig som möjligt bör utformningen göras i nära dialog med verksamheten.

Skolgårdsyta vid skolgårdsentréer blir enligt pedagogerna lätt en otrygg plats för eleverna då många elevflöden sammanstrålar på en relativt liten yta. Det justerade planförslaget har väsentligt bättre förutsättningar än det ursprungliga planförslaget, med färre elever och mer separerade entréer, men även fortsättningsvis bör stort fokus läggas på utformningen av ytan och på att separera elevflödena i så stor utsträckning som möjligt, t.ex. genom årskursseparerade skolgårdsentréer enligt pedagogernas önskemål. Detta gäller särskilt då skolgårdsytan runt skolgårdsentréerna ingår i skolgårdens trygga zon, där de yngre eleverna ska känna sig extra trygga. Utformningen bör göras i nära samråd med verksamheten.

Utöver goda sol- och skuggförhållanden bör det, enligt pedagogernas förslag, även finnas möjlighet till regnskyddade platser på skolgården, då detta underlättar utevistelse för eleverna vid regn. Det justerade planförslagets pelargång och pergolor kommer kunna ge gott om väderskydd i den trygga zonen men kan behöva kompletteras med ytterligare sol- och regnskydd i skolgårdens övriga zoner. Dessa regnskydd kan med fördel utformas så att de även kan bidra med skugga tills skolgårdens befintliga och nyplanterade träd kan åstadkomma skugga i sådan omfattning att Uppsala kommuns krav på andel skugga från grönska uppfylls. Detaljplanen för skolområdet bör därför utformas så att den möjliggör en tillräcklig mängd pergolor och liknande takkonstruktioner på skolgården.

För att skolgården ska ha tillgång till skugga från grönska i ett så tidigt skede som möjligt bör befintliga träd och buskar på skolgårdsytan bevaras i så stor utsträckning som möjligt. För att ytterligare förbättra elevernas utemiljö kan skogsområdet sydväst om skolgården tillgängliggöras och iordningställas för lek och pedagogisk verksamhet. Elevernas tillgång till skogsområdet kan säkerställas genom att området detaljplaneras för t.ex. natur- eller parkanvändning.

Rekommendationer gällande trafiksäkerhet för elever

Enligt dialogen med pedagogerna finns det oro kring elevernas trafiksituation vid den föreslagna platsen, särskilt gällande passagen över länsväg 634 i höjd med Kyrkvägen. I det fortsatta arbetet med detaljplanen för skolområdet bör därför stor omsorg läggas på trafiksäkerheten på platsen och planskild passage för gång- och cykeltrafik bör övervägas, då detta ger störst trafiksäkerhet ur elevperspektiv.

Länsväg 634 från skolområdet och söderut till längsväg 631 bedöms bli en viktig väg för elever som färdas till fots eller på cykel från Bälinges södra delar. För att denna sträcka ska bli trafiksäker ur elevperspektiv behövs en gång- och cykelväg på sträckan, då sådan idag saknas helt. Då Bälinge IP bedöms vara en mycket viktig målpunkt i området för eleverna bör en säker anslutning till idrottsplatsen ingå i denna gång- och cykelväg. För elevernas säkerhet är det av stor vikt att dessa gång- och cykelvägar finns när skolan tas i drift.

Rekommendationer för byggskedet

För att eleverna ska känna sig delaktiga i uppförandet av det nya skolområdet bör eleverna informeras om byggprojektet kontinuerligt. Detta kan ske genom informationstavlor på platsen och på Bälinge skola samt genom studiebesök, så att eleverna kan inkluderas i byggprocessen som en del av den pedagogiska verksamheten. Om byggarbetsplatsen inhägnas med staket kan detta försvåras med titthål, genom vilka det är möjligt att se byggarbetsplatsen. Den information som ges till eleverna bör följa projektets faser, så att eleverna kan få en känsla av byggarbetets fortskridande.